CİLT : 1 TOPLANTI : 9

T. B. M. M.
TUTANAK DERGİSİ

16 ncı Birleşim

1 . 7 . 1970 Çarşamba

İçindekiler

	Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	274
II. — YOKLAMA	274
III. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI	274
1. — 13 numaralı Soruşturma Hazırlık Komisyonu Başkanlığının, Komisyonunun görev süresinin bir ay daha uzatılması hakkında tezkeresi. (9/13, 3/55)	274:275
2. — İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Aybar'ın, İstanbul ve Kocaelim'de meydana gelen olaylar dolayısiyle sıkıyönetim kanunlarının kaldırılmasına dair önergesi. (4/30)	275:279
3. — İçel Milletvekili Celâl Kargılı'nın, 2 nci 5 Yıllık Plân döneminde Kalkınma Fonu adı altında harcanması lâzımgelen meblâğın sarf edilmesinde büyük yolsuzluklar olduğu ve bu fiilin T. Ceza Kanununun 240 ncı maddesine uyduğu iddiasiyle Anayasanın 90 ncı maddesi uyarınca Başbakan hakkında bir Meclis Soruşturması açılmasına dair önergesi. (9/15)	279:287

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Birinci Oturum

Türkiye Büyük Millet Meclisi 13 numaralı Soruşturma Hazırlık Komisyonu çalışmalarının durdurulması hakkındaki önergenin kabulüne dair 29 . 4 . 1970 günlü T. B. M. Meclisi Birleşik Toplantısının 10 ncu Birleşiminde alınan 227 sayılı kararın iptali hakkında Anayasa Mahkemesi Başkanlığı tezkeresi ile

İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın, 13 numaralı Soruşturma Hazırlık Komisyonu Başkanlığından ve üyeliğinden çekildiğine dair önergesi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

13 numaralı Soruşturma Hazırlık Komisyonundaki açık üyelik için, usul hakkındaki görüşmelerden sonra, yapılan seçim sonucunda Niğde Milletvekili Muzaffer Naci Çerezci'nin seçilmiş olduğu bildirildi.

13 numaralı Soruşturma Hazırlık Komisyonu Başkanlığının, Komisyonunun görev süresinin bir ay daha uzatılması hakkındaki tezkeresi üzerinde görüşmeler yapılırken Genel Kurulda yapılan tartışmalar ve çıkan gürültüler sebebiyle birleşime saat 17,22 de yarım saat ara verildi.

İkinci Oturum

Bu oturumda da gürültülerin ve tartışmaların devam etmekte olması üzerine birleşime saat 18,25 te son verildi.

Başkan	Kâtip
Başkanvekili	Kayseri
Fikret Turhangil	*Şevket Doğan*
Kâtip	Kâtip
Siirt	Tunceli
Zeki Çeliker	*Kenan Aral*

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Nurettin Ok

KÂTİPLER : Şevket Doğan (Kayseri), Memduh Ekşi (Ordu)

BAŞKAN — Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik toplantısı 16 ncı Birleşimini açıyorum.

II - YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacak. Sayın senatör ve milletvekillerinin, yüksek sesle isimleri okunduğu sırada «Buradayım» diye hitabetmelerini rica edeceğim.

(Yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Yoklama muamelesi sona ermiştir.

Müzakereler için gerekli çoğunluğumuz vardır. Müzakereye başlıyoruz.

III - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — 13 numaralı Soruşturma Hazırlık Komisyonu Başkanlığının, Komisyonunun görev süresinin bir ay daha uzatılması hakkındaki tezkeresi. (9/13, 3/55)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, gündemin birinci maddesinde 13 numaralı Soruşturma Hazırlık Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin bir ay daha uzatıl-

ması hakkındaki tezkeresi var lehinde iki arkadaşımız konuştu, aleyhinde konuşmak istiyen? Yok. Olmadığına göre tezkereyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler? Kabul etmiyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

2. — İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Aybar'ın, İstanbul ve Kocaeli'nde meydana gelen olaylar dolayısiyle alınan sıkıyönetim kararının kaldırılmasına dair önergesi (4/30)

BAŞKAN — İkinci maddede İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Aybar'ın İstanbul ve Kocaelinde meydana gelen olaylar dolayısiyle alınan sıkıyönetim kararının kaldırılmasına dair önergesi var, önergeyi okutuyorum.

25 . 6 . 1970

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantıları Başkanı olarak, aşağıda arz olunan nedenler dolayısiyle İstanbul ve Kocaeli'nde uygulanan Sıkıyönetimin kaldırılması için sunduğum işbu önergenin, T. B. M. Meclisi Birleşik Toplantısı İçtüzüğünün 26 ncı maddesi gereğince gündeme alınmasını saygılarımla rica ederim.

Türkiye İşçi Partisi
İstanbul Milletvekili
Mehmet Ali Aybar

1. Sıkıyönetim Anayasamıza aykırı olarak ilân edilmiştir. Filhakika 15 ve 16 Haziran günleri İstanbul ve Kocaeli'de cereyan eden olayların «ayaklanma» olarak nitelendirilmesi mümkün değildir. İşçilerin kütlece giriştiği bir protesto hareketidir bu. Güvenlik kuvvetlerinin müdahalesi müessif olaylar çıkmasına sebebiyet vermiştir. Demokrasilerde buna benzer olaylar her zaman cereyan eder. Protestocu kütlelerle güvenlik kuvvetleri arasında çatışmalar, son yıllarda hemen her yerde artmıştır. Fransa'dan Japonya'ya, Japonya'dan Amerika'ya kadar bu gibi kanlı olaylar âdeta kesintisiz devam etmektedir. Fakat bu olaylar bahane edilerek demokrasilerde sıkıyönetim ilân edildiği görülmemektedir. Normal tedbirlerle yetinilir. Bizde ise böyle olmamıştır. Hükümet Sıkıyönetim ilân etmiştir. Ve Anayasaya aykırı olarak ilân etmiştir. Zira güvenlik kuvvetlerinin müdahalesi üzerine can ve mal kaybına yol açmış olmasına rağmen, olaylar, bir ayaklanma niteliği taşımamıştır. Şöyle ki:

İçişleri Bakanı işçilerin protestoda bulunacaklarını, kendi ifadesine göre, olaylardan bir gün önce öğrenmiş ve polis, jandarma, asker üçlüsü alârma geçirilmiştir. İlk gün, yani 15 Haziran'da, İçişleri Bakanının bir askerî birlik tarafından korunduğunu söylediği Haymak Fabrikasında cereyan eden olaylar dışında, kayda değer hiçbir şey olmamıştır. Güvenlik kuvvetleri yollarını kesmediği, karşılarına çıkmayıp yürüyüşü izlemekle yetindiği için, binlerce işçi, 274 ve 275 sayılı kanunlarda değişiklik yapılmasını protesto etmek amacıyla başlattıkları gösteri yürüyüşüne, hâdisesiz devam etmişlerdir.

İkinci gün durum değişmiştir. Polis, jandarma, asker üçlüsü gösteriye devam eden işçilerin önüne çıkmış, yollarını kesmiş, yürüyüşü durdurmak istemiştir. Müessif olaylar bunun üzerine başlamıştır. İşçilerin üzerine ateş açılmıştır. İşçilerden kurşunla ölen ve yaralananlar olmuştur. Bir polis memuru da başına sert bir cisimle vurularak öldürülmüştür. Şehre zırhlı birlikler getirilmiş, sokak başları askerî birliklerce kesilmiş, köprüler açılmış, korku salan bir hava yaratılmıştır. Her şey, sanki Sıkıyönetime önceden karar verilmiş ve olaylar bu yöne itelenmiş gibi cereyan etmiştir. İşçiler köşeye sıkıştırılmışlar ve nefislerini koruma durumuna düşürülmüşlerdir. Ve Bakanlar Kurulunun üstüste yaptığı iki toplantı arasında, Başbakanın Cumhurbaşkanı ile görüşmesini takiben, olayların bir «ayaklanma» olduğu ileri sürülerek Sıkıyönetim ilân edilmiştir. Oysa ne kadar üzücü olursa olsun, olayların bir «ayaklanma» olmadığı apaçık ortadadır. Ayaklanma silâhla olur. Ayaklananlar silâh kullanırlar ve silâhlı çatışmaların strateji ve taktiğine uygun biçimde hareket ederler. Anacaddelerde, kadınlı erkekli kalabalıkların, pankartlarla gösteri yürüyüşü yapmaları, yürüyüş için gerekli formalitelerin yerine getirilmediği bahanesiyle üzerlerine güvenlik kuvvetleri sevk edilerek «ayaklanma» kılığına sokulamaz. İstanbul'da ve Kocaeli'de «ayaklanma» olmamıştır. Her bakımdan tam bir bunalım içinde olan Hükümet, fırsat kollamaktaydı. Olayların cereyan şekli karşısında kanımız o dur ki, 274 ve 275

sayılı kanunların değiştirilmesinin geniş işçi kütlelerinde yarattığı tepki, Hükümete ve dayandığı çevrelere, Türkiye'ye özgü bir «Yahya Han formülü» nün ilk adımını teşkil edecek bir teşebbüse girişmek fırsatını vermiştir.

2. Sıkıyönetimin ilânı gibi, uygulanışı da Anayasaya aykırıdır. Zira eldeki Örfi İdare (Sıkıyönetim) Kanunu tek parti devrinde, 1940 da çıkartılmıştır. Siyasi partileri ister iktidarda, ister muhalefette olsunlar, demokratik düzenin vazgeçilmez unsurları sayan bugünkü Anayasamızla, asla bağdaşmıyan nitelikteki bu kanunla yürütülen Sıkıyönetimin icraat ve tasarrufları geçerli dayanaklardan yoksun bulunmaktadır.

Nitekim Sıkıyönetim Komutanlığınca göz altına alınan veya tutuklananların, Anayasanın 30 ncu maddesinde öngörülen şartlara uyulmadan göz altına alındığı ve tutuklandığı anlaşılmaktadır. Keza Türkiye İşçi Partisi İstanbul il merkezi ile bâzı ilçe merkezlerinin aranması da, Anayasaya aykırıdır. Anayasanın 56 ve 57 nci maddeleri açıkça çiğnenmiştir. Hattâ eldeki kanunun 3 ncü maddesine bile uymamaktadır. Filhakika tek parti devrinde Sıkıyönetim Komutanlığının parti merkezinde araştırma yapması muhal olduğundan Örfi İdare Kanununun 3 ncü maddesinde «cemiyet ve kulüp gibi teşekküllere ait binalar» denilmiştir. Beri yandan göz altına alınan işçilerin karakollarda dövüldüğü de ileri sürülmüştür. Nihayet Sıkıyönetim Komutanlığı icraatının hep sola, sosyalistlere karşı olduğu da ayrıca dikkati çekmektedir.

Kısacası Anayasaya aykırı olarak ilân edilmiş olan Sıkıyönetim icraatiyle de, dayandığı kanun Anayasaya ters düştüğünden, Anayasayla çelişir bir durumdadır.

İstanbul ve Kocaeli'de yaşıyan vatandaşlarımızın bir kısım anayasal hak ve hürriyetlerinin kısıtlanmasına son vermek; göz altında bulundurulanların veya tutuklanmış olanların sivil mahkemelere sevkini sağlamak; Anayasaya aykırı olarak ilân edilmiş ve Anayasaya ters düşen bir kanunla yürütülen Sıkıyönetimin derhal kaldırılmasını ve bu maksatla görüşme açılmasını, Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısı İçtüzüğünün 26 ncı maddesi uyarınca saygılarımla dilerim.

İstanbul Milletvekili
Mehmet Ali Aybar

BAŞKAN — Sayın Aybar buna ek olarak bir önerge daha vermiştir, onu da okutuyorum :

1 . 7 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

Anayasaya aykırı olarak ilân edilmiş ve Anayasaya aykırı icraatiyle de Anayasaya ters düşen İstanbul ve Koceli illerinde uygulanmakta bulunan Sıkıyönetimin kaldırılması hakkındaki 25 . 6 . 1970 günlü önergemi, yeni gerekçeler ve mahallinde topladığım bilgilerle takviye eden işbu ek önergemin de Yüce Meclisin ıttılaına sunulmasını ve bugünkü Birleşik Toplantıda okunmasını saygılarımla dilerim.

İstanbul Milletvekili
Mehmet Ali Aybar

1. Anayasamızın 111 nci maddesinde yer alan ve görevi: «Millî güvenlikle ilgili kararların alınmasında ve koordinasyonun sağlanmasında yardımcılık etmek üzere, gerekli temel görüşleri Bakanlar Kuruluna bildirmekten» ibaret bulunan Millî Güvenlik Kurulunun, siyasi hayatımızda gittikçe ağırlık kazandığı gözden kaçmamaktadır. Bir süredir, yani Demirel Hükümeti, özellikle Başbakan her bakımdan yıpranmış hale, tam anlamıyla acze düşeliden beri, Millî Güvenlik Kurulu, Anayasanın kendisine tanıdığı görev ve yetkilerin ötesine geçerek, iç ve dış politikamızda, âdeta Meclislerin ve Hükümetin üstünde nazım bir rol oynamaya yönelmiş bir Kurul haline gelmiştir. Görevi millî güvenlikle ilgili görüşlerini Bakanlar Kuruluna bildirmekten ibaret bulunan bu yardımcı Kurulun, gittikçe nüfuzunu artırarak, gençlik olaylarından irtica hareketlerine, siyasi doktrin tartışmalarına varıncaya kadar, siyasi, iktisadi, kültürel yönleriyle sosyal hayatımızın tümünü kapsıyan bir faaliyet içinde bulunduğu, sık sık milletimize hitaben bildiriler yayınladığı dikkat çekicidir. Türkiye'ye özgü bir Yahya Han rejimine kaymaktayız. Anayasal kurum ve kuruluşların paravanası arkasında Türkiye, kadife eldivenli bir çelik elin yönetimine doğru hızla yol almaktadır. İstanbul ve Koceli illerinde ilân edi-

len Sıkıyönetim, bu ters gidişin bir tezahürü olarak kabul edilmelidir. Herkesin sezinlediği bu gerçeği bu kürsüden ifade etmeyi, milletvekili olarak içtiğim and'a sadakat sayıyorum. Ve Sıkıyönetime derhal son verilmesini Yüce Meclisten talebetmeyi, Anayasaya bağlılığın kaçınılmaz bir görevi olarak kabul ediyorum.

2. — Yukarda işaret edilen büyük tehlikenin yanısıra, Sıkıyönetim, temel hukuk düzenimizi ağır şekilde yaraladığından, hattâ kendi hukuk kurallarına bile uymıyan keyfî bir tutum içinde bulunduğundan dolayı da, biran önce son verilmesi gereken bir haldir. Şöyle ki:

a) Kişi dokunulmazlığının başlıca teminatını teşkil eden ve Anayasamızın 30 ncu maddesinde ifadesini bulan: «Yakalanan veya tutuklanan kimse, tutuklama yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç, 24 saat içinde hâkim önüne çıkarılır ve bu süre geçtikten sonra hâkim kararı olmaksızın hürriyetinden yoksun bırakılamaz.» şeklindeki temel prensip, temelden çiğnenmiş ve yüzlerce vatandaşımız, bir kısım işçiler, sendikacılar, gençler, Türkiye İşçi Partililer, Sıkıyönetim Komutanlığının keyfî bir emri ile, 15 gündür hâkim huzuruna çıkarılmadan, kimse ile temas ettirilmeden ve kendilerine isnadolunan suç maddesini bilmeden göz altında bulundurulmaktadır. Yakalanan ve kışlalara kapatılan bu vatandaşlarımız, iki gün öncesine kadar, müdafileri ile de görüştürülmemiştir. Bu keyfî tutum ve davranışlar, yalnız Anayasa değil, 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununa, bu kanunun özellikle 72, 80, 90 ve 91 nci maddelerine de aykırıdır. Böylece Sıkıyönetim kendi kanunlariyle de ters düşmekte, tam anlamıyla keyfî yönetim şeklini almaktadır. Gerçekten 353 sayılı Kanunun 72 ve 80 nci maddeleri yakalanan veya tutuklanan kimsenin «24 saat içinde askerî mahkeme önüne çıkarılmasını. Buna imkân olmadığı takdirde en yakın sulh hâkimine gönderilmesini ve bu süre geçtikten sonra mahkeme veya hâkim kararı olmaksızın hürriyetinden yoksun bırakılmamasını» emretmektedir. Aynı kanunun 90 ve 91 nci maddeleri de yakalanan veya tutuklanan kimselerin müdafileriyle görüştürülmelerine ve müdafilerin dâva dosyasını inceleyip dilediği evrakın suretlerini çıkarmalarına engel olunamıyacağını ifade etmektedir. Sıkıyönetim Komutanlığı bu kanun hükümlerini pervasızca çiğnemiştir. Bu durumdan Başbakan, Hükümet, Sıkıyönetim Komutanı ve kanunsuz emirlere uyan bütün ilgililer sorumludurlar.

b) Anayasamızın 14 ncü maddesine göre «kimseye eziyet ve işkence yapılamaz. İnsan haysiyetiyle bağdaşmıyan ceza konulamaz.» Kanunlarımızda da buna muvazi hükümler vardır. Oysa Göz altına alınan - istitraden şunu da kaydedeyim ki, mevzuatımızda «göz altına alma» diye bir müessese yoktur - evet Sıkıyönetimce yakalanan vatandaşlarımızdan bir kısmına karakollarda dayak atıldığı ve kendilerinden bu şekilde ifade alındığı veya alınmak istendiği ileri sürülmüştür.

c) Sıkıyönetim komutanlığınca belli başlı sendikal hakların askıya alınmasından yararlanan bâzı işverenlerin, uyanık işçilerin işlerine kanunsuz olarak son verdikleri de iddia edilmektedir.

Bütün bu iddiaların tahkiki de ancak Sıkıyönetim kaldırılmasiyle mümkün olacaktır.

3. — Anayasamızın 32 nci maddesi: «Hiç kimse, tabiî hâkiminden başka bir merci önüne çıkarılamaz. Bir kimseyi tabiî hâkiminden başka bir merci önüne çıkarma sonucu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.» demektedir. Bu maddenin gerekçesi de şöyledir: «Herkesin, kanunun genel olarak koyduğu görev ve yetki esaslariyle belli olan hâkim tarafından muhakeme edilmesi, şahıs güvenliğinin baş şartıdır. Kişilerin kanuni (yani tabiî) hâkiminden başka mercilerce muhakeme edilmesi, bu alanda özel muameleye tabi tutulması, hukuk Devletinin asla kabul edemiyeceği bir tutum teşkil eder. Kişileri genel kaidelere göre belli olan tabiî hâkimlerinin elinden alıp, özel olarak kurulmuş olan üst mahkemelerin veya mercilerin kararına terk edilen kanunların yapılmasını önleme gayesiyle sevk edilmiş bulunan ikinci fıkra hükmü, (32 nci maddenin ikinci fıkrası); sadece yakın tarihimizin yarattığı bir reaksiyon değildir; devamlı bir ihtiyaca cevap vermektedir.»

Bu metinlerden Anayasamızın «tabiî yargı yolu» dediği müessesenin, kişi güvenliğini sağlamak ve hukuk Devleti ilkesini hayata geçir-

mek bakımlarından taşıdığı önem kolayca kavranmaktadır. Prensip, herkesin tabiî hâkiminden başka bir merci önüne çıkarılmamasıdır. Tabiî hâkim, herkes için, sivil mahkemelerdir. Askerî şahısların askerlikle ilgili fiillerinden dolayı tabiî hâkimleri de, normal askerî mahkemelerdir. Belirli bâzı fiillerden dolayı asker olmıyan şahısların da askerî mahkemelerde yargılanabileceği, askerî ceza kanunlarınca kabul edilmiştir. Fakat bütün bu hallerde, mahkeme önceden kurulmuş, görev ve yetkileri keza önceden tesbit edilmiştir. «Tabiî hâkim» terimi bu anlamda kullanılmış bir kavramdır. Mahkeme suç sayılan fiilden önce, her türlü teminatı haiz olarak kurulmuş bulunmalıdır. «Bir kimseyi tabiî hâkiminden başka bir merci önüne çıkarma sonucu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.» Hal böyleyken, İstanbul ve Kocaeli illerindeki işçi direnişi sırasında çıkmasına sebebiyet verilen olayların sanığı olarak yakalananlar, sıkıyönetimin ilânından faydalanılarak, «Yargı yetkisine sahip olaganüstü» bir merci olan, Sıkıyönetim Mahkemesine sevk edilmişlerdir. Yukarda açıklanan Anayasanın 32 nci maddesi karşısında, keza Askerî Mahkemelerin kuruluşu ile ilgili 353 sayılı Kanunla, 357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Savcılar Kanunu hükümleri muvacehesinde, suç sayılan olaylar için özel ve geçici mahkemeler kurulamıyacağı, yani «Sıkıyönetim Mahkemesi» adiyle olaganüstü bir yargı mercii kurulamıyacağı muhakkaktır.

Bu vesileyle şunu da belirtmek isterim ki, İstanbul'da Sıkıyönetim Mahkemesi kurulduğuna dair bir kararnameye rastlıyamadık. Sadece bâzı askerî hâkimlerin yargıç veya savcı olarak İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesine asli görevleri dışında atanmış olduklarına dair bir belge gördük. Bu da kanunsuzluklar silsilesi içinde ayrı bir kanunsuzluk teşkil etmektedir.

4. Sıkıyönetim komutanlığının, objektif ölçülerle tarafsız davranmadığı da apaçık ortadadır. Filhakika bugün Sıkıyönetim, sadece kimi işçilere, DİSK mensuplarına, T.İ.P. mensuplarına ve devrimci gençlere karşı işlemektedir. Ve bu tutumuyla da Anayasamıza ters düşmektedir. Zira Anayasamız, sağı ve solu olan çok partili bir rejimi öngörmektedir. Sıkıyönetim yoliyle, Anayasamızın bu demokratik niteliği ortadan kaldırılmak, sol hareket baskı altına alınmak istenmektedir.

5. Nihayet farzı muhal, Sıkıyönetim ilânını haklı gösteren olayların gerçekten cereyan etmiş olduğu, biran için kabul edilse bile, halen sıkıyönetimin devamını haklı gösterecek bir durumun mevcudolmadığı, bizzat Sıkıyönetim komutanlığının 19 sayılı bildirisi ile itiraf edilmiş bulunmatkadır. Tebliğ aynen şöyledir: «İstanbul ili ile Kocaeli merkez ve Gebze ilçesinde, sıkıyönetimin ilânından bugüne kadar sayın bölge sakinlerini sıkıyönetim yasaklarına ve tebliğlerine karşı tam bir itaat olgunluk ve anlayışla hareket etmeleri ve her türlü zabıta vakalarında bile hissedilir şekilde bir azalmanın müşahade olunması sebebiyle gece sokağa çıkma yasağını 1 Temmuz 1970 tarihinden itibaren kaldırmış bulunuyorum. Sıkıyönetim bölgesinde huzur emniyet ve asayişin korunmasiyle görevli Türk Silâhlı Kuvvetleri ve emniyet mensuplarının daima görevleri başında bulunduklarının bilinmesini rica ederim. Kemal Atalay Orgeneral 1 nci Ordu ve Sıkıyönetim Komutanı.»

Sıkıyönetimin Anayasaya aykırı olarak ilân edildiği ve Anayasaya aykırı olarak uygulandığına inanmaktayız. Sıkıyönetim Komutanının 19 sayılı yukarıki tebliği ile huzur ve sükûnun avdet ettiği ifade edildiğine göre, sıkıyöneimin sürdürülmesi için geçerli bir sebep kalmadığı bir de bu tebliğ muhteviyatından anlaşılmaktadır. Gene istitraden şunu arz edeyim ki, bu tebliğ ile Askerî yönetimin huzur ve sükûn sağlayıcı bir yönetim olduğu (imajı) gözlerde candandırılmak istenmiştir. Böyle bir imajın Anayasamızı inkâr anlamı taşıdığını söylemeye bilmem gerek var mıdır?

Sonuç: Olaylara nereden bakılırsa bakılsın bir kanunsuzluk deryası içinde yüzüldüğü görülmektedir. Sıkıyönetim Anayasaya aykırı olarak ve işçilerin protesto yürüyüşleri bir ayaklanma şeklinde gösterilmeye çalışılarak ilân edilmiştir. 15 ve 16 Haziran olayları şayet ayaklanma ise, Hükümetten sormak lâzımdır: Balıkesirde dün cereyan eden olaylara da neden bu ad verilerek Sıkıyönetim bu ilimize de teşmil edilmemiştir?

İstanbul ilimiz işçilerin en kalabalık ve hareketli oldukları ilimiz olduğu, üstelik her ba-

kımdan bu ilimiz, en hareketli ve uyanık atılımlar içindeki illerimizin başında geldiği için, Hükümet ve dayandığı çevrelerce, Türkiye'ye özgü Yahya Han rejiminin tezgâhlanmasında, sıkıyönetim bölgesi olarak seçilmiştir.

Anayasayı korumakla görevli olan Yüce Meclisin Sıkıyönetime son vermek için, bu konuda görüşme açılmasına karar vermesini saygılarımla dilerim.

İstanbul Milletvekili
Mehmet Ali Aybar

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Aybar tarafından verilmiş bulunan ve Sıkıyönetimin kaldırılmasına dair olan önergeyi okutmuş bulunuyorum.

T. B. M. M. Birleşik Toplantısı İçtüzüğünün 26 ncı maddesi uyarınca işbu önergenin üzerinde görüşme açılıp açılmamasını Yüce Meclisin oyuna sunacağım. Üzerinde görüşme açılmasını kabul edenler... Kabul etmiyenler... Görüşme açılması kabul edilmemiş, dolayısiyle önerge de kabul edilmemiştir.

Gündemin 3 ncü maddesine geçiyorum.

3. — İçel Milletvekili Celâl Kargılı'nın, 2 nci 5 Yıllık Plân döneminde kalkınma Fonu adı altında harcanması lâzımgelen meblâğın sarf edilmesinde büyük yolsuzluklar olduğu ve bu fiilin T. Ceza Kanununun 240 ncı maddesine uyduğu iddiasiyle Anayasanın 90 ncı maddesi uyarınca Başbakan hakkında bir Meclis Soruşturması açılmasına dair önergesi. (9/15)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, Celâl Kargılı'nın önergesini okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

15 . 5 . 1970

Özü: Başbakan Süleyman Demirel hakkında görevi kötüye kullanmaktan dolayı bir Meclis Soruşturması açılması hakkında.

Haftalık bir gazete olan Devrim Gazetesinin 24 Şubat 1970 tarihli nüshasının birinci sayfasında «Yağma edilen milyonlar» başlığı altında Devlet Plânlama Teşkilâtının 400 milyon lira «ulûfe» dağıttığı haber yazısı neşredilmiştir.

Neşredilen bu yazıda İkinci Beş Yıllık Plân dönemi süresince harcanması öngörülen 400 milyon liranın yerli ve yabancı şirketlere peşkeş edildiği ve bu arada bu paralardan, eski CİA Şefi John A. Mc. Cone'un şirketi olan Bechtel Şirketine de «Çukurova bölgesi kalkınma projesi ile Irak'tan Türkiye'ye tabiî gaz nakli» projesi için 6.7. milyon Tl. nin ödenmiş bulunduğu açıklanmaktaydı.

Oysa Çukurova bölgesel kalkınma plânı Devlet Plânlama Teşkilâtı tarafından daha önce yıllar ve milyonlarca liralar harcanarak yaptırılmıştı. Devlete daha önce yıllara, milyonlarca liraya mal olarak yapılmış olan bir projenin daha sonra yine milyonlar harcanarak yeniden bir yabancı şirkete yaptırılması elbette dikkat çekicidir.

Yine aynı haberde mektuplaşmak sermayesi ve emeğinin haricinde başkaca hiçbir sermaye ve emek katkısı bulunmadan yaptırılan ve ekserisi hiçbir işe yaramıyacak olan lüzumsuz projeler için eşe dosta sadece tabelâ masrafları ile kurdurulmuş olan şirketlere projeler çizdirilerek Devlet Plânlama Teşkilâtının Devlet kesesinden ödediği milyonların hikâyesi çeşitli örnekleriyle anlatılmaktaydı.

Bechtel gibi daha birçok yabancı şirketler yanısıra Mete Demirel'in Alaçam Şirketi ile METAG ve AYYILDIZ gibi yerli firmaların da bu haberde, Devletin 400 milyon lirasını nasıl bir atmaca iştahı ile paylaştıklarının utanç dolu listesi yer alıyordu.

24 Şubat 1970 tarihinde açıklanan bu yolsuzluk iddiaları yetkililer tarafından hiçbir surette tekzibedilmiyor ve yalanlanmıyordu. Diğer yandan aynı gazete 31 Mart 1970 tarihli nüshasında ise, «Petrol Boru Hattı niçin Bechtel'e verilecek?» başlığı altında aynı konuda yeni yolsuzluk iddialarını ortaya koyuyordu.

Ortaya konan bu yolsuzluk iddiaları da aynı şekilde yetkililerce hiçbir surette yalanlanmıyor ve tekzibedilmiyordu.

12 Mayıs 1970 tarihli nüshasında ise Devrim Gazetesi bu defa da aynı konuya değinerek ve bu yolsuzluk hareketine tam bir sayfasını ayırarak «Gizli Sözleşmeleri Açıklıyoruz», «400 milyon liralık Proje Fonu yerli, yabancı - yarana - peşkeş çekildi.» başlıkları altında bu iddiaları

delilleriyle açıklamıştır. Yetkililer tarafından bu açıklamalar karşısında da halen en ufak bir açıklama ve tekzip yapılmamaktadır. Bütün bu hareketler bu yolsuzluk iddialarının tamamen gerçek olduğunu ispatlamaya yeterlidir. Demirel'in kendisine karşı kişisel ilişkilerle yapılan bir suiistimal iddiasını mahkemelere vererek cevaplaması, fakat Devletin yine Demirel'in tamamen kendi sorumluluğu içerisinde bulunan en ciddî bir müessesesi hakkında ortaya konan böylesine büyük bir suiistimal olayı karşısında Demirel'in aylardır susuşu yoksa, Demirel'in aile ilişkilerini Devlet ilişkilerinden daha da ciddiye aldığına bir delili midir?

Diğer yandan D.P.T. Müsteşarı Turgut Özal'ın kardeşi Yusuf Bozkurt Özal'ın da Planlamada yapılan Proje İhaleciliği Servisinin Başkanı olması da bu yolsuzlukları ispatlayıcı bir başka örnektir.

Ayyıldız Firmasına;

İşi alan : Mr. Robert Trundle

Konu : Otomotiv endüstrisi için dökümhaneler kurulması amacı ile olurluk etüdü.

Ücreti : 42 000 dolâr net.

Sözleşme :

Takdim : Bu mukavelenin her hususta gizli tutulması ve tarafların içindeki maddeler hakkında aleniyetten kaçınmaları konusunda katî olarak anlaşmaya varılmıştır.

Mukaveleci taraflar : Mevzuubahis etütte, D.P.T. için ve onun namına hareket etmek üzere D.P.T. tarafından tâyin edilmiş İstanbul Türkiye'deki «Ayyıldız» Mühendislik Bürosu bundan böyle Ayyıldız olarak anılmıştır.

Trundle Firmasının iş muhtevası :

Md. 1. — Toplanmış önbilgileri Ayyıldız ile birlikte gözden geçirmek ve tahlil etmek.

Md. 3. — Pazar etüdünü ve perspektifi Ayyıldız ile gözden geçirmek ve tahlil etmek.

Madde 13. — Yukarda tadadedilmiş işler hakkında Ayyıldız'a 10 kopya rapor vermek ve tavsiyelerini Ayyıldız ile birlikte gözden geçirmek.

Sözleşmenin diğer maddelerinde ise araştırmanın 4 ayda biteceği, Plânlamanın her gerekli şahsın Amerika - İstanbul - Amerika uçak biletlerini alacağı, her gerekli şahsın günde 250 liralık otel ve iaşe masraflarını karşılıyacağını, Türkiye'deki bütün vergi ve resimlerin Plânlama tarafından ödeneceği öngörülmüştür. Ödeme şartları adlı maddeye göre ise nihai rapor ile birlikte TRUNDLE Ayyıldız'a 7 000 dolârlık bir nihai fatura daha sunacak ve Ayyıldız bu faturayı Plânlama adına tasdik edecektir.

Bu sözleşme, Ayyıldız adlı yerli firmaya, Plânlama tarafından verilmiş bâzı imtiyazları göstermesi yönünden ilgi çekicidir. İmtiyazlı Ayyıldız firmasının hangi şekillerde ve hangi yollardan para aldığını ileride daha açık olarak göreceğiz. Plânlamanın ise hangi kanuna ve yetkiye dayanarak kendi adına, dolayısiyle Türk toplumu adına yapılan binlerce dolârlık ödemeleri özel bir firmaya kendi namına tasdik ettirebildiği, Plânlama yöneticilerinin cevap veremiyecekleri bir sorudur.

Türk Yargı organını hiçe sayma :

İşi alan : U.D. Lea

Konu : Güney - Doğu Anadolu'dan yatırım imkânları.

Ücreti : 165 000 dolâr net.

Sözleşme Md. 2. — Tempo uzmanları Türkiye'ye en az beş seyahat yapmak zorunluğundadırlar. En az 4 Türk uzmanı en az ikişer ay Amerikada Tempo'da çalışacaklardır. Çalışma 220 gün sürecektir. Bütün vergiler ve masraflar plânlama tarafından ödenecektir.

Yeteri kadar iyi bir sonuç elde etmenin tılsımını tempo uzmanlarını Türkiye'ye yapacakları gezilerin sayısında gören plânlama yetkilileri, bu sözleşmenin sonuna koydukları bir madde ile, yabancılara verilebilecek en büyük tâvizi vermişler ve Türk yargı organlarını hiçe saydıklarını ispat etmişlerdir. Bu maddeye göre, sözleşmenin yorumlanmasından doğan ihtilâflar, Cenevre Ticaret Odalarında, Beynelmilel ticaret kanunlarına göre çözümlenecektir. Bir Türk kamu kuruluşunun, Türkiye için Türkiye'de yapılması gereken bir araştırma sözleşmesine böyle bir maddeyi koyması Türk yargı organına saygısızlıktır. Mantık dışı bir yabancı hayranlığının hazin sonucudur.

Lea firmasına ödenen haraç:

İşi alan : N.D. Lea.

Konu : Basra Akdeniz ön fizibilite etüdü.

Ücret : 65 000 dolâr ve 300 000 Tl.

Sözleşme Md. 3. 1 : Ankara'daki çalışma süresince DPT, Lea firması proje âmirine Ankara'daki ofisinden faydalanma imkânı ve bir ile iki yardımcı personel temin eder.

Md. 3. 2 : 4 aylık süre için DPT, bir sekreter, bir proje irtibat mühendisi ve iktisatçı temin eder. (Ödemeler Plânlama tarafından olmak üzere.) Buna ek olarak DPT, 4 ay süre ile çalışacak yüksek mühendis, iktisatçı ve gerektiği kadar memur tâyin edecektir. Gerekli bütün bilgiler Lea elemanları için toplanacaktır. Çalışma süresi 180 gündür.

Yukardaki sözleşmeden açıkca görüldüğü gibi, proje için gerekli her türlü bilgiyi Plânlama elemanları toplamışlar, çalışmaları da yine onlar yapmışlardır. Lea firması ile Plânlamanın yöneticilerine nasihat vermiş, paraları almış ve gitmiştir.

Plânlamanın kimliği gizlenecekmiş;

İşi alan : Economist Int.

Konu : Tabiî gazdan kimyevi madde imali ve konserve sanayii.

Ücret : 48 000 Sterling. (3 700 000 Tl.)

Adı geçen firma ile iki ayrı konu için iki ayrı sözleşme yapılmıştır. Her iki sözleşmede de şöyle bir madde yer almaktadır: «İş verenin (Plânlamanın) kimliği ve çalışmanın sonuçları gerek araştırma sırasında, ve gerekse daha sonra tamamen gizli tutulacaktır.» Yine bütün vergi ve masraf Plânlama tarafından ödenmektedir. Bu arada Ekonomist Int. Firmasının payına düşen 37 500 Tl. Ankara'da SEDA firmasına ödenecektir. Economist Int. firmasının da, diğer yabancı firmalar gibi ne bir bürosu, ne de elemanları vardır. Var olan sadece firmanın komisyoncusu olan bir İngiliz vatandaşıdır. Dostluklar sayesinde firmasına iş bulmakla görevlidir. Bu kişinin SEDA ile yakın dostluğu olduğu söylenmektedir. SEDA'nın 37 500 lirayı niçin aldığı sözleşmede belirtilmemiştir. Ayrıca sözleşmedeki «Plânlamanın kimliğinin tamamen gizli tutulmasını» öngören maddede neyenleri bilinmiyen bir soru işareti olarak kalmaktadır.

Metag'a Alman desteği;

İşi alan : Stolberg,

Konu : Zamantı bölgesi çinko kurşun etüdü,

Ücret : 1 290 000 mark net.

Sözleşme madde 2. — Zamantı çinko, kurşun etüdü ile METAG şirketi görevlendirilmiş, bu konuda D. P. T. ile METAG şirketi arasında 1 Mart 1968 tarihli mukavele akdedilmiştir. STOLBERG, müşavir mühendis olarak METAG a yardımcı olacaktır.

D.P.T. tarafından ayrıca yapılacak ödemeler: 7 Stolberg uzmanının izin yolculukları dâhil Türkiye'ye gidiş ve dönüş uçak biletleri, Türkiye içindeki yolculuklarının birinci mevki ücreti, iaşe, ibare ve diğer masrafları için İstanbul ve Ankara'da günde 225 Tl., diğer şehirlerde 150 Tl.

Madde 8. — Ödemeler net olup, vergi, resim, sigortalar ve harclar D. P. T ye aittir.

Stolberg Alman firması ile yapılmış olan bu sözleşme, Ayyıldız ve Alaçam gibi diğer bir imtiyazlı firma olan Metaga yardım amacını gütmektedir. Metag, aşağıda değineceğimiz gibi Plânlamadan milyonlarca liralık araştırma almış bir firmadır. Sayesinde Stolberg Alman firması da sebeplenmiştir.

Müsteşar, Helweg skandalının hesabını vermeli.

İşi alan : Mr. Ole Helweg

Konu : Türkiye'nin Güney sahillerinin kalkınması.

Hediyesi 270 000 dolâr net ve 40 000 Tl. net.

Evet, gelelim Mr. Ole Helweg'e Danimarkalı Sayın Türk dostu mimara. Güney sahillerimizin kalkınması için canını dişine takarak bedava denecek kadar ucuza bizim için çalışan bu muhterem kişiye hepimiz sonsuz teşekkür borçluyuz. Teşekkür borçluyuz çünkü Plânlama yöneticilerinin sayesinde Türkiye'ye öyle bir darbe atmıştır ki, belki bundan sonra, bu darbenin acısı ile başka darbe yemememize sebep olacaktır. Mr. Ole Helweg.

Sözleşme madde 5 - 2. — Plânlama Teşkilâtı, Ole Helweg'in Kopenhang'daki dairesine Türk Hükümetinin ve ilgili idarelerin muhtelif kaynaklarından elde edilen bütün malûmat, harita ve raporları tedarik edecektir.

Madde 6 - 1. — Araştırma süresi 8 aydır.

Madde 7 - 1. — D. P. T. Mr. Helweg'e net 250 000 dolâr ödiyecektir. Buna ek olarak,

a) Baskı masrafı 12 000 dolâr,

b) Türkiye'ye gidiş dönüş seyahat : 8 000 dolâr.

c) Yurt içi seyahat : 40 000 Tl.

d) Türkiye'de genel masraf : 40 000 Tl. ödiyecektir.

Madde 7 - 2. — Bütün Gelir vergileri, damga ve resimler, harclar ve diğer masraflar Plânlamaya aittir. Ödemeler net ödemeler olup, bunlardan her hangi bir vergi, tasarruf bonosu kesintisi yapılmıyacaktır.

Madde 8 - 3. — Kesin rapor Mr. Ole Helweg tarafından teslim edildikten 45 gün zarfında tasvibedilecektir.

Mr. Ole Helweg'in Plânlamaya verdiği raporun nasıl olduğunu bilmiyoruz. Çünkü milyonlar ödenerek yazdırılan bu raporların tümü de gizli olup kilitli çekmecelerde ongunlaşmayı beklemektedirler. Bildiğimiz şudur ki, mukavelenin 8 nci maddesi uyarınca rapor D. P. T. ilgilileri tarafından derhal tasvibedilmiştir.

Bu sözleşme, her maddesi ile, Türkiye'nin nasıl soyulduğunu gösteren bir utanç belgesidir. Türkiye'deki Side Mimari projesine katılan ve daha ilk turda elenen bu sıradan mimar, Plânlama Müsteşarı Turgut Özal eliyle bir anda zengin olmuştur. Aylık çalışma ücreti 35 000 dolâra gelen bu kişiye Türkçe'de «iltimaslı» bu olaya sebebolanların yaptığına da en hafif tâbiri ile ayıp denmektedir. Biz Turgut Özal'dan bu şahsın kimden iltimaslı olduğunu açıklamasını bekliyeceğiz.

Turgut Özal - Bechtel ilişkileri :

İşi alan : Bechtel France.

Konular : Tabiî gaz ve Çukurova bölgesel kalkınma programı.

Ücret : 607 000 dolâr ve 1 200 000 Tl. net.

Eski CİA Şefi A. Mc Cone bu şirketin baş hissedarıdır.

Plânlamanın proje ihaleciliğinden yükünü iyice tutan yabancı firmalardan birisi de Bechtel France'dir. Müsteşar Turgut Özal ile yakın ilişkileri bulunan bu firma, kendisini Müsteşara sevdirmiş ve çalışmaları eski plâncılar tarafından zaten sonuçlandırılmış olan «Çukurova projesini» bir kere daha denemekte fayda vardır diyerek almıştır. Gülünç maddelerle dolu Çukurova araştırması sözleşmesinin bâzı maddeleri aşağıdadır ve Bechtel'in nasıl «beleş» e kondurulduğu açıkça ortaya çıkmaktadır.

Sözleşme madde 2. — Bechtel, hizmetlerin ifasında DPT nın vereceği bilgiye dayanır. Raporu 8 ay içinde vermek için bütün mâkul çabayı gösterecektir. D.P.T. nin bilgi vermekte gecikmesi halinde Bechtel programda değişiklik yapabilir.

Madde 3. — D.P.T., projeye dair verebileceği bilgi ve malûmatı derhal ve ücretsiz olarak Bechtel'e verecektir.

D.P.T., başlama izni alınır alınmaz Bechtel ile çalışacak eğitilmiş teknik personel vasfını haiz 4 ilâ 6 kişilik Türk personelini devamlı olarak tâyin edecektir.. Bu personelin İngilizceye vâkıf olmaları şarttır.

Madde 4. — 45 000 lirayı geçmiyecek olan ihale masrafları hariç, bütün vergi ve diğer masraflar D.P.T. ye aittir.

Madde 11. — Anlaşmazlıklar, Cenevre'de Milletlerarası ticaret odalarında Milletlerarası ticaret kanunlarına göre halledilecektir.

Görüldüğü gibi bu sözleşmedede bütün gerekli bilgiler D.P.T. tarafından toplanmakta, işin tamamı plânlama elemanları tarafından yapılmaktadır. Torpille proje verme ve milyonlar dağıtma işinin doğal bir sonucu olarak Bechtel firması ile plânlama Çukurova projesinde anlaşmazlığa düşmüşlerdir. Sözleşme önümüzdeki günlerde feshedilecek, bir Türk kamu kuruluşu, sözleşme hükümleri gereğince Türk yargı organı ve yasaları bir tarafa bırakılarak Cenevre'de yabancı hâkimler önünde ve yabancı yasalara göre yargılanacaktır.

Plânlama yöneticilerinin sözleşmeler konusunda ne kadar ciddiyetten uzak olduklarını gösteren bir belge elimizdedir. Bu mektup Bechtel tarafından plânlamaya yollanmıştır ve şöyledir:

«20.2.1969 tarihinde D.P.T. ile Bechtel arasında yapılan andlaşmayla, aşağıdaki değişikliklerin ve ilâvelerin adepte ve onun bir parçası olarak kabul edilmesine karar verilmiştir.»

Böylece Bechtel firması, sözleşmeyi tek taraflı olarak değiştirmiş, plânlama yöneticileri ise hiçbir şey yapamamışlardır.

Kayırılan yerli firmalar :

Yabancı firmalarla yapılan ve karşılıklarında milyonlarca lira döviz ve Türk lirası ödenen bu sözleşmelerin bâzı ilgi çekici maddelerini yukarıda yayınladık. Türkiye'nin dö-

viz sıkıntısı had safhada bir ülke olarak ulûfe niteliğinde bol keseden ve el altından dağıttığı dövizlerin ve liraların karşılığı yalnız ve yalnız koskoca bir «hiç» olmuştur.

Yabancı firmalar yanında yerli firmalar ve kişiler ile de yapılmış olan gerçekten ilginç sözleşmeler vardır. Plânlamanın milyonlarca liralık ulûfe dağıtımından en büyük hisseleri üç yerli firmanın sahipleri almışlardır, Bu yerli firmaların adları Ayyıldız, Alaçam ve Metağdır büyük bir gizlilik içinde dağıtılan bu milyonların kimlerin torpili ile bu şirketlerin patronlarının cebine indiği, cevabını ancak plânlama yöneticilerinin verebileceği bir sorudur. Bilinen şudur ki, özellikle bu firmaların patronları Devletin eli ile bir anda milyoner edilivermişlerdir.

Ayyıldız firmasına (Kadrettin Ayyıldız) milyonluk hediye;

Bu firma Plânlamadan, ABD'ye yapılacak ihracat adlı araştırma için 717 000, Plânlamanın yaptıracağı bir araştırma hakkında dış firmalardan teklif toplamak için 637 000, Plânlamaya demir çelik konularında müşavirlik hizmetleri yapmak için 856 000 lira olmak üzere toplam iki milyon liradan fazla para almıştır. Kadrettin Ayyıldız firmasına ödenen bu paraların ne kadar ciddî amaçlar için ödendiğini sözleşmelerden yalnız birini yayınlamakla göstereceğiz. Araştırma konusunun adını biz koyamadık çünkü ortada, yapılmış bir bilimsel araştırma yoktur. Okurken sizleri güldürecek olan konu için Plânlama 637 000 lira ödemiştir.

Sözleşme Madde 3. — 1. Dökümhaneler için fizibilite etütlerinin DPT nam ve hesabına tecrübeli iki ayrı yabancı firmaya yaptırılması için lüzumlu teklif isteme şartları hazırlanacaktır.

Madde 3. — 2. İsim ve adresleri tesbit edilecek firmalardan teklifler davet edilecektir.

Madde 3. — 3. Toplanan teklifler değerlendirilip mukayese edilecek ve en uygun bulunan tekliflerin kabulü için Plânlamaya tevsiyede bulunulacaktır.

Madde 4. — 1. Seçilen firmalar ile anlaşma tasarıları hazırlanarak tasvibedilmek üzere Plânlamaya sunulacaktır.

Madde 4. — 2. Firmalar ile yapılacak anlaşma görüşmelerine Plânlamaya yardımcı olmak üzere iştirak edilecektir.

Bu sözleşmenin ek sözleşmesi de ilgi çekici maddelerle doludur.

Madde 2. — 1. Memleket dâhilinde ve harcinde uçak olan yerlere yapılacak iş ile ilgili seyahatler için uçak bileti bedeli (seyahat vergisi dâhil)

Madde 2. — 2. Uçak olmıyan yerlere yapılacak iş ile ilgili seyahatler için birinci mevki yataklı tren bileti, tren olmıyan yerlere otomobil nakil fiilî bedeli,

Madde 2. — 3. İş ile ilgili seyahatlerde beher seyahat günü için 25 dolâr.

Madde 2. — 4. İş ile ilgili her türlü test, tecrübe ve diğer masraflar fatura mukabilinde ilgiliye (Ayyıldız'a) ödenecektir. Gayrimuayyen masraflar zuhur ettiklerinde beyan veya vesaik mukabilinde ilgiliye ödenecektir.

Yukardaki sözleşmede görüldüğü gibi, Kudrettin Ayyıldız'a hiç bir bilimsel araştırma yapmadan 637 000 lira gibi çok büyük bir meblâğ ödenmiştir. Buna vergiler ve iç seyahatleri gibi masarfları da katarsak ödenen para miktarı muhtemelen milyonun üzerine çıkmış olacaktır. Yabancı firmalar ile Plânlama Teşkilâtı arasında mektuplaşarak temas kurmaktan başka hiçbir iş yapmadan paraları cebe atan Ayyıldız Firmasına, sözleşmenin yukarıdaki 2 - 4 maddesi uyarınca masrafları «beyan» mukabili ödiyen bu zihniyet, Devlet parasının torpilli özel kişilere Plânlama Teşkilâtınca nasıl aktarıldığının güzel bir örneğidir.

Isparta'lı Mete Demirel'e 9 milyon:

Isparta'lı Bay Mete Demirel'in sahibi bulunduğu Alaçam Firması da Plânlamadan aldığı iki büyük proje ile 9 milyon lira paraya konuvermiştir. Bizim elimizdeki belgelere göre, 9 milyon lira olan paranın bugüne kadar daha da artmış olması muhtemeldir. Bu araştırmalardan birisi 4 513 000 lira bedelli asbest araştırması, diğeri de 4 500 000 lira net bedelli mermer araştırmasıdır. Aşağıda asbest araştırması için yapılan sözleşmenin bâzı maddeleri sıralanmıştır.

Madde 3. — a) Etüdü yapılacak asbest sahalarında önceden yapılmış etüt, harita ve raporlar Plânlama tarafından temin edilerek Alaçam'a verilecektir.

Madde 3. — b) Gerekli bütün ruhsatlar Plânlama tarafından alınacaktır.

Madde 9. — Aşağıdaki giderler Alaçam'a Plânlama tarafından ödenecektir.

a) Bir hizmet akdi ile Alaçam'a bağlı bütün personelin ücretleri,

b) Bu personelin akdi ve kanuni her türlü ödemeleri,

c) Plânlamanın onayını almak şartiyle serbest meslek ücretleri,

d) Yabancı mütehassıs jeoloğun döviz olarak ücretleri,

Madde 10. — a) 9 ncu maddede yazılı giderler dışında Alaçam tarafından yapılacak diğer bütün sarfiyat ve genel giderler karşılığı olarak 9 ncu maddede yazılı ödemeler tutarının muayyen bir yüzdesi Alaçam'a ödenecektir,

Sözleşmenin birinci safhası için bu nispet % 75,

Sözleşmenin ikinci safhası için bu nispet % 85,

Sözleşmenin üçüncü safhası için bu nispet % 75 olacaktır.

Madde 10. — b) Alaçam'a bilumum hizmetleri karşılığında 9 ncu madde gereğince yapılacak toplam ödemeler tutarının % 20 si tutarında bir ücret ödenecektir.

Madde 13. — Alaçam'ın üçüncü şahıslara yaptıracağı işle ilgili her türlü ücret Plânlama tarafından ödenir.

Madde 14. — Çalışmaları yürütebilmek için lüzumlu her türlü vasıta, malzeme ve teçhizat Plânlama tarafından temin edilerek Alaçam emrine verilecektir, bu malzeme ve teçhizatın satınalma bedelleri veya kiraları veya bakım ve onarım giderleri Plânlama tarafından ödenecektir.

Madde 15. — Türkiye'ye gelecek yabancı uzmanların yol masrafları 9 ncu maddede yazılı personelin günde 100 Tl. harcırah ve vergileri, işlerin yürümesi için gerekli sarf malzemesinin bedelleri (elektrik, su, yakıt dâhil), kurulacak sanityelerin kuruluş ve kira masrafları plânlama tarafıdan ödenir.

15 nci maddenin sonunda insanın gerçekten gözlerini yaşartıcı bir madde konulmuş ve büro kiralarının Alaçama aidolacağı belirtilmiştir. Bu araştırmadan 4,5 milyon lira alan Alaçamın, hiç değilse büro giderlerini ödemeyi kabul etmiş olması bile insanın gözlerini yaşartacak bir alicenaplık örneğidir.

Personele ödenen aylıklar :

Sözleşmenin en sonunda ise Alaçamda çalışan ve ücretlerini plânlamanın ödediği personelin listesi ve aylık ücretlerinin miktarları yer almaktadır.

		Lira
1 aded proje müdürü	ayda	10 500
1 aded mühendis	»	9 000
8 aded jeoloğ beheri	»	9 000
1 aded mühendis ekonomist	»	6 000
1 aded topoğraf	»	6 000
1 aded teknik ressam	»	4 500
1 aded yabancı uzman	»	22 500
1 aded ekonoimst	»	9 000
1 aded jeofizikçi	»	9 000

Listeyi kabartmamak için bu kadarı ile yetiniyoruz. Alaçam firmasının çalıştırdığı 25 kişiye plânlama her ay yalnız ücret olarak 215 000 Tl. ödemiştir. Plânlamanın Alaçamın personeline ödediği bu aylık ücretler çok düşük seviyede olduğu için piyasadaki fiyat artışlarını karşılamak amaciyle listenin sonuna bir formül konmuştur. Bu formülün, bu düşük ücretlerin sahipleri piyasadaki fiyat artışlarından zarar görmesinler diye ücretleri yükseltme formülü olarak kullanılacağı sözleşmede özellikle belirtilmiştir.

Mermer turizmi :

Alaçam firmasının plânlanmadan almış olduğu diğer bir araştırma net 4 500 000 T.l. lık mermer araştırmasıdır. Eline net 4,5 milyon lirayı alan Alaçamın bu araştırmasında da yukardaki nözleşmede olduğu gibi yüksek ücretlerle kişiler çalıştırılmaktadır. Bu araştırma götürü olduğu için personel ücretlerini firma ödemektedir. Biz şimdi Alaçam yetkililerine soruyoruz: Kaç personelinize sözleşmedeki ücretlerini aynen ödeyip daha düşük ücretler ödediniz ve ödemektesiniz? Yapılacak bir kontrol ortaya çıkaracaktır ki, bu firma sözleşmede yüksek gösterdiği bâzı uzman aylıklarını ödemeler kendi cebinden çıktığı için daha düşük ödemiştir ve ödemektedir.

Yine mermer araştırmasının ilgi çekeci ve nedenleri bilinmiyen bir sözleşme maddesi de 9 ncu maddedir. Bu madde aynen şöyledir :

«Toplam ödeme net 4,5 milyon liradır. Bu meblâğın Plânlamanın uygun göreceği miktarı firmaya döviz olarak ödenir.» Bu maddeye dayanarak Alaçam Firmasına ne kadar döviz ödenmiştir. - Türk kamu kuruluşunun Türki-

ye'de yapılacak bir iş için Bir Türk firmasına döviz olarak ödeme yapmayı öngörmesinin nedenleri de bilinmemektedir. - Bildiğimiz gerçeklerden birisi de Alaçam Firması ilgililerinin Devletin parası ile yaz aylarında Avrupa'yı baştan başa dolaşarak Devlet parası ile güzel bir tatil yaptıkları ve Plânlamanın bu güzel gezileri finanse ettiğidir.

METAG'a 20 milyon lira :

METAG Firması, yerli firmalardan DPT vasıtasiyle gerçek anlamda zengin edilmiş üçüncü firmadır. Bu firma (Zamantı bölgesi çinko kurşun etüdü ve Banaz civarı civa etüdü) adlı araştırma projeleri ile Plânlamadan milyonlarca lira para almıştır. Yalnız Zamantı bölgesi çinko kurşun etüdü için METAG'a Devlet kesesinden 10 700 000 Tl. ödenmiştir. Türkiye'de bakır ve nikel zuhurlarının fizibilite etüdleri adlı iki ayrı araştırma için para da METAG'a 1971 yılı sonuna kadar aylık fatura ile ödenecektir.

Bu son iki araştırmanın kesin sözleşme belgeleri elimizde değildir. Fakat METAG'a yapılacak toplam ödemelerin böylece 20 000 000 u bulacağı kolayca söylenebilir.

METAG firmasının yaptığı 10 700 000 liralık çinko araştırması için METAG'a yardımcı olabilmek amacı ile kamu kuruluşları bile seferber edilmişlerdir. Örneğin, bir kamu kuruluşu olan Elektrik İşleri Etüd İdaresi bu konuda özel şirket METAG'a yardımla görevlidir. EİEİ ile Plânlama arasında bu konuda yapılan sözleşmenin ikinci maddesinde aynen «Yukardaki cins ve miktarları gösterilen işlerin arazideki yerleri D.P.T. tarafından bölgede mühendislik hizmetleri yapmakla görevlendirilmiş METAG firması elemanlarınca tesbit edilecek ve gösterilecektir. Bu yerlerde yapılacak sondajlardan alınacak karotlar METAG'a teslim edilecektir.» denmektedir. EİEİ ile yapılan sözleşmenin 3 ncü maddesi ise şöyledir : «İşin tutarı için icaplarına göre DPT nin onayladığı METAG yazılı isteklerine göre % 25 artırılıp eksiltilebilir. Çalışma ve sonuçlar hakkında D.P.T. ve METAG yetkilileri dışında hiç kimseye bilgi verilmiyecektir.»

Böylece, bir kamu kuruluşu olan EİEİ, yalnız bu araştırmadan 10 700 000 lira almış olan METAG'a yardım etmekle görevlendirilmiştir. İş bununla da kalmamaktadır. METAG Şirketinin işlerini mümkün olduğu kadar hafifletmek çabasında olan Plânlamanın bu konuda STOLBERK Şirketi ile yaptığı ve net olarak 1 290 000 mark ödemeyi öngördüğü sözleşmenin 2 nci maddesi şöyledir: «Zamantı kurşun çinko etüdü ile Metağ görevlendirilmiştir. Stolberk müşavir mühendis olarak Metağ'a yardımcı olacaktır». Görüldüğü gibi çinko kurşun projesinden 10 700 000 Tl. alan Metağ'a yardım amaciyle gerek Türk kamu kuruluşlarına, gerekse yabancı firmalara milyonlarca lira ve döviz ödemiştir. Plânlamanın Metağ ile yapmış olduğu sözleşmeler, imtiyazlı firmalardan Alaçam sözleşmelerinin aynıdır. Ödenmesi öngörülen ücretler ortalama 9 000 lira civarındadır, personel ödemeleri dâhil her türlü masraflar plânlama tarafından ödenmiştir.»

Kanunsuz harcamalar :

Devlet Plânlama Teşkilâtının dağıtmakta olduğu ve bâzılarının gizli sözleşmelerinden bâzı maddelerini yukarda yayınlamış olduğumuz 400 milyon liralık kalkınma fonu plânlamanın bugünkü yöneticileri tarafından amacından tamamen saptırılmıştır. İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânının 620 nci sayfasında kalkınma fonundan harcanacak 400 milyon liranın amacı aynen şöyle belirlenmiştir: «Ekonomik gelişme ve özellikle sınai gelişme ile ilgili araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin etken bir şekilde düzenlenmesi, en yeni teknolojik gelişmelerin izlenebilmesi..» oysa plânlama yöneticileri emirlerine 340 sayılı Kanunla verilen bu fonların bir kısmını tamamen değişik amaçlar için kullanmışlar ve kanunun maddelerini de açıkça çiğnemişlerdir. Örneğin, bu paraların bir kısmı ile yukardaki ilginç sözleşmeler yapılmış, bir kısmı ile yüzbinlerce liralık büro kiraları, yabancıların ev kiraları ödenmiş, en lüks matbaalarda, minicik ve birkaç sayfalık broşürler kuşe kâğıtlara en pahalı bir şekilde bastırılmışlardır. Bütün bu kanunsuz harcamaların belgeleri elimizdedir.

Kaldı ki, 1968 yılı programının 113 ncü sayfasında şöyle bir ifade yer almaktadır: «Ayrıca projecilik faaliyetlerini geliştirilmesi amacı ile proje ihale usulüne dair esaslar bir kararname ile daha açık ve etkin bir şekilde tesbit edilmiş bulunmaktadır.» Bu kararname çıkarılmış gibi gösterildiği halde maalesef iki yıl süre ile çıkartılmamış ve en sonunda 27 Mart

1970 tarihli Resmî Gazetede yayınlanmıştır. Böylece, kendisi bir kararname niteliğinde olan 1968 yılı programında plânlama yöneticileri gerçeklere aykırı bir beyanda bulunmuşlar, çıkartılmamış olan bir kararnameyi çıkmış gibi göstererek suç işlemişlerdir. Kaldı ki 27 Mart 1970 te çıkartılan bu kararname de Devletin milyonlarının torpillilere, plânlama yöneticilerinin keyiflerine uygun bir şekilde akmasını önliyecektir. Kararnamenin 4 ncü maddesine göre «Plânlamaya her hangi bir araştırma konusunda teklif verebilmek için idarece, teklif verebileceğine dair kendisinin yazı ile davet edilmiş olması şarttır». Yine aynı kararnamenin 10 ncu maddesine göre ise «teklif istenmiyenlerden gelecek müracaatlar dikkate alınmaz» Bu maddelerden açıkca ortaya çıkan anlam ise bugüne kadar olduğu gibi iltimaslı olmıyanlara araştırma verilmiyeceğidir.»

Yukardan beri ortaya koyulanlar göstermektedir ki, 1968 - 1972 arasındaki İkinci Beş Yıllık Plân döneminde kalkınma fonu adı altında harcanması lâzımgelen 400 milyon Tl. nın harcanmasında büyük yolsuzluklar mevcuttur.

Bu yolsuzluk iddiaları Devrim gazetesi tarafından 24 Şubat 1970 tarihinde ilk defa ortaya atılmış, 31 Mart 1970 tarihinde tekrar edilmiş ve 12 Mayıs 1970 tarihinde de çok geniş bir şekilde yeniden ele alınmıştır.

Devletin en ciddî müesseselerinden biri olarak kabul edilen ve aslında milletin ve memleketin her kuruşunu, her karış toprağı ile her türlü kıymetini değerlendirmek amaciyle kurulmuş olan böyle bir müessese hakkında ortaya konan yolsuzluk iddialarının sorumlular tarafından bugüne kadar hiçbir şekilde tekzibedilmemiş olması bu konuda yalanlayıcı yönde bir açıklama yapılmaması, hem bu iddiaların gerçekliğini ispat etmekte ve hem de bu yolda davranış bu sorumluları daha da sorumlu mevkiye düşürmektedir.

Halen Devlet Plânlama Teşkilâtında büyük bir gizlilik içerisinde yürütülen ve hiçbir kıstas öngörülmeden, konuları ve fiyatları hiçkimseye, hattâ yapılan projelerle ilgili yetkili ve görevli şahıslara dahi duvurulmadan yaptırılan bu proje araştırma grupunun başında da halen Devlet Plânlama Teşkilâtı Müsteşarı Turgut Özal'ın kardeşi Yusuf Bozkurt Özal'ın bulunması ve Yusuf Bozkurt Özal'ın bu görevde sadece kardeşi Müsteşar Turgut Özal'a bağlı olması, Devlet Plânlama Teşkilâtına daha çok bir aile şirketi görünümü vermektedir.

Devlet Plânlama Teşkilâtında proje ihaleciliği yoliyle ve hiçbir bilimsel mantık ve adalet metoduna dayanmıyan usullerle yürütülen bu yağma ve büyük yosuzluk hareketinin baş sorumlusu mevkiinde bulunan Başbakan Süleyman Demirel T. C. K. nun 240 ncı maddesine göre suçludur. Hakkında bu nedenlerle görevini kötüye kullanmak ve suiistimal etmekten dolayı Anayasanın 90 ncı maddesi gereğince bir Meclis Soruşturması açılmasını saygılarımla talebederim.

İçel Milletvekili
Celâl Kargılı

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım; İçel Milletvekili Celâl Kargılı'nın, Başbakan Süleyman Demirel hakkında grevini kötüye kullandığından bahisle Meclis soruşturması açılmasına mütedair önergesini okuttum.

T. B. M. M. İçüzüğünün 14 ncü maddesi uyarınca seçim yapacağız.

Soruşturma Komisyonunun 8 üyeden kurulu olması hususunu Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonun görev süresinin, komisyonun teşkili tarihinden itibaren başlaması hususunu oya sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İlgililerin yazılı görüşlerini komisvonun teşekkülünden itibaren 15 gün içinde bildirmeleri hususunu oya sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Üye seçimi tarihinden itibaren komisyonun görev süresi başlayacak ve 15 gün içinde ilgililer yazılı olarak bèyanda bulunacaklardır.

Üye seçimine hangi ilden başlanacağına dair isim çekiyorum. Konya.

Oy puslaları dağıtılsın.

Tasnif Heyeti için isim çekiyorum: Sayın Öztürk (Sivas), yok. Sayın Mehmet Turgut, yok. Sayın Özeke, burada.

KEMAL DEMİR (Bolu Milletvekili) — Sayın Başkan, çoğunluk yok efendim.

BAŞKAN — Efendim, yapalım da.

Sayın Cahit Karakaş, yok. Sayın Süleyman Mutlu, burada. Sayın Nimet Ağaoğlu, burada.

Sepetleri hazırlayınız. Seçime başlıyoruz efendim.

(Konya milletvekillerinden başlanarak oylar toplandı.)

BAŞKAN — Sayın senatör ve milletvekillerinden oyunu kullanmıyan sayın üye var mı efendim? («Var» sesleri) Lûffen kullanınız efendim.

Tasnif Komisyonu lûtfen yerini alsın.

Oylamada oyunu kullanmıyan sayın üye var mı efendim?.. Yok. Oy verme muamelesi sona ermiştir, sepeti kaldırınız.

(Oyların ayırımı yapıldı.)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, Tasnif Heyetinin yapmış olduğu tasnifin sonucunu gösterir tutanağı okuyorum:

Yüksek Başkanlığa

İçel Milletvekili Celâl Kargılı'nın Başbakan hakkında Anayasanın 90 ncı maddesi gereğince Meclis Soruşturması açılmasına dair önergesini incelemek üzere kurulacak Soruşturma Hazırlık Komisyonu üyelikleri için yapılan seçime (150) üye katılmış ve neticede nısabolmadığından ismen tasnif vapılamamıştır.

Arz olunur.

İstanbul Milletvekili	Afyon Milletvekili
M. Kâzım Özeke	Süleyman Mutlu

Muş Milletvekili
Nimet Ağaoğlu

BAŞKAN — Gerekli çoğunluk bulunmadığı cihetle T. B. M. M. birleşimini kapatıyorum.

Kapanma saati : 16,25

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Birleşik Toplantısı

GÜNDEMİ

16 NCI BİRLEŞİM

1 . 7 . 1970 Çarşamba

Saat : 15,00

1. — BAŞKANLIK DİVANININ SUNUŞLARI

1. — 13 numaralı Soruşturma Hazırlık Komisyonu Başkanlığının, Komisyonunun görev süresinin bir ay daha uzatılması hakkındaki tezkeresi. (9/13, 3/55)

2. — İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Aybar'ın, İstanbul ve Kocaeli'nde meydana gelen olaylar dolayısiyle alınan sıkıyönetim kararının kaldırılmasına dair önergesi (4/30)

3. — İçel Milletvekili Celâl Kargılı'nın, 2 nci 5 Yıllık Plân döneminde Kalkınma Fonu adı altında harcanması lâzımgelen meblâğın sarf edilmesinde büyük yolsuzluklar olduğu ve bu fiilin T. Ceza Kanununun 240 ncı maddesine uyduğu iddiasiyle Anayasanın 90 ncı maddesi uyarınca Başbakan hakkında bir Meclis Soruşturması açılmasına dair önergesi. (9/15)

4. — İçişleri eski Bakanı Faruk Sükan hakkındaki 10 numaralı Soruşturma Hazırlık Komisyonunun, görev süresinin Genel Kurulca uzatılmasına rağmen henüz bir karara varamadığı ve yeniden bir komisyon kurulması icabettiğine dair Komisyon Başkanlığı tezkeresi (9/10, 3/56)

5. — 14 numaralı Soruşturma Hazırlık Komisyonu Başkanlığının, komisyonun görev süresinin bir ay daha uzatılması hakkındaki tezkeresi. (9/14, 3/57)

6. — 27 Mayıs 1960 tarihinden evvelki bâzı bakanlara ait 5dosya hakkında kurulan Soruşturma Hazırlık Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (9/2, 3/58)

7. — Zonguldak eski Milletvekili Ekmel Çetiner'in, Enerji ve Tabiî Kaynaklar eski Bakanı Refet Sezgin hakkındaki önergesini incelemekle görevli Soruşturma Hazırlık Komisyonuna dair Başbakanlığın açıklaması (9/3) Başkanlığın açıklaması (9/4)

9. — Aydın eski Milletvekili Reşat Özarda'nın, Başbakan hakkındaki önergesini incelemekle görevli Soruşturma Hazırlık Komisyonuna dair Başbakanlığın açıklaması (9/5)

8. — Zonguldak eski Milletvekili Ekmel Çetiner'in, Başbakan, eski Ticaret bakanları Ahmet Türkel, Macit Zeren ve Sadık Tekin Müftüoğlu haklarındaki önergesini incelemekle görevli Soruşturma Hazırlık Komisyonuna dair le görevli Soruşturma Hazırlık Komisyonuna dair Başkanlığın açıklaması (9/5)

10. — Adana eski Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu'nun, Ticaret eski bakanları Sadık Tekin Müftüoğlu ve Ahmet Türkel haklarındaki önergesini inlecelemekle görevli Soruşturma Hazırlık Komisyonuna dair Başkanlığın açıklaması (9/9)

2. — TEKRARLANACAK OYLAMALAR

3. — SEÇİMLER

1. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısı İçtüzüğünün 14 ncü maddesinin 5 ve 7 nci fıkralarının değiştirilmesine dair Tüzük teklifini görüşecek İçtüzük Geçici Karma Komisyonuna üye seçimi. (2/332)

2. — İçel Milletvekili Celâl Kargılı'nın, İkinci Beş Yıllık Plân döneminde Kalkınma Fonu adı altında harcanması lâzımgelen meblâğın sarf edilmesinde büyük yolsuzluklar olduğu iddiasiyle Başbakan hakkında Anayasanın 90 ncı maddesi gereğince Meclis Soruşturması açılmasın dair önergesini incelemek üzere kurulacak Soruşturma Hazırlık Komisyonuna üye seçimi (9/15)

4. — İÇTÜZÜĞÜN 6 NCI MADDESİ GEREĞİNCE BAŞKANLIĞA YÖNETİLEN SÖZLÜ SORULAR

5. — ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLECEK KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE İÇTÜZÜK TEKLİFLERİ

6. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE İÇTÜZÜK TEKLİFLERİ

7. — MECLİS SORUŞTURMASI VE YÜCE DİVANA SEVK İLE İLGİLİ KONULAR

1. — Eski Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Anayasanın 90 ncı maddesi ve T.B.M. Meclisi Birleşik Toplantısı İçtüzüğünün 12, 14 ve 22 nci maddeleri uyarınca eski Sanayi Bakanı Mehmet Turgut ile eski Bayındırlık Bakanı Arif Hikmet Onat haklarında Meclis soruşturması açılmasına dair önergesi ve 1 numaralı Soruşturma Hazırlık Komisyonu raporu (9/1) (S. Sayısı : 66) (Dağıtma tarihi : 30 . 3 . 1970)

2. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Kayseri'de Türkiye Öğretmenler Sendikası Kongresinde vâkı tecavüzlerde memuriyet mevkii ve nüfuzunu suiistimal ettiği iddiasiyle eski İçişleri Bakanı Faruk Sükan hakkında Anayasanın 90 ncı maddesi uyarınca bir Meclis Soruşturması açılmasına dair önergesi ve 12 numaralı Soruşturma Hazırlık Komisyonu raporu (9/12) (S. Sayısı : 67) (Dağıtıma tarihi : 7 . 4 . 1970)

3. — Zonguldak eski Milletvekili Ekmel Çetiner'in, bir şahsın Tarsus Boya Sanayii İdare Meclisi Âzalığına tâyini ve bilâhare Gima İdare Meclisi Âzalığına gtirilişinde yapılan işlem ve tutumları Türk Ceza Kanununun 240 ncı maddesi şümûlüne girdiği iddiasiyle, eski Sanayi Bakanı Mehmet Turgut, eski Ticaret bakanları Sadık Tekin Müftüoğlu ve Ahmet Türkel haklarında Anayasanın 90 ncı ve T.B.M. Meclisi Birleşik Toplantısı İçtüzüğünün 12 nci maddeleri gereğince Meclis Soruşturması açılmasına dair önergesi ve 6 numaralı Soruşturma Hazırlık Komisyonu raporu (9/6) (S. Sayısı : 65 e 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 7 . 4 . 1970)

4. — Adana eski Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu'nun, hileli tarım ilâçlariyle mücadele konusunda, Anayasa ve kanun hükümlerini yerine getirmediği iddiasiyle Başbakan Süleyman Demirel ile Ticaret ve Tarım bakanları haklarında Anayasanın 88 nci maddesi gereğince Meclis soruşturması açılmasına dair önergesi ve 8 numaralı Soruşturma Hazırlık Komisyonu raporu (9/8) (S. Sayısı : 64 e 2 nci ek) (Dağıtma tarihi : 17 . 4 . 1970)

5. — Zonguldak eski Milletvekili Ekmel Çetiner'in, Ticaret Sicili Gazetesi, ithal malları fiyat tescil ve tetkik ücretleri, tahsis belgesi tasdik harcı ve Ticaret Bakanlığında bâzı personelle ilgili işlemlerden dolayı Başbakan ve Ticaret eski Bakanı Ahmet Türkel haklarında, Anayasanın 90 ncı ve T.B.M. Meclisi Birleşik Toplantısı İçtüzüğünün 12 nci maddeleri uyarınca Meclis soruşturması açılmasına dair önergesi ve 7 numaralı Soruşturma Hazırlık Komisyonu raporu (9/7) (S. Sayısı : 68) (Dağıtma tarihi : 9 . 5 . 1970)

6. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş ve 19 arakadaşının, özel yüksek okullar ile ilgili işlemlerde, memuriyet mevkii ve nüfuzunu suiistimal ve ihmal ettiği iddiasiyle Millî Eğitim eski Bakanı İlhami Ertem hakkında Anayasanın 90 ncı maddesi uyarınca bir Meclis sorutşurması açılmasına dair önergesi ve 11 numaralı Soruşturma Hazırlık Komisyonu raporu (9/11) (S. Sayısı : 69) (Dağıtma tarihi : 16 . 5 . 1970)

7. — 27 Mayıs 1960 tarihinden evvelki bâzı bakanlar hakkında evvelce yapılan soruşturmanın yürütülması hakkında Başbakanlıktan iade olunan dosyalardan sonuçlandırılamıyan (5) dosya için kurulan Soruşturma Hazırlık Komisyonu raporu (9/2) (T. B. M. Meclisi S. Sayısı : 70) (Dağıtma tarihi : 30 . 5 . 1970)

8. — 27 Mayıs 1960 tarihinden evvelki bâzı bakanlar hakkında evvelce yapılan soruşturmanın yürütülmesi hakkında Başbakanlıktan iade olunan dosyalardan sonuçlandırılmıyan (5) dosya için kurulan Soruşturma Hazırlık Komisyonu raporu (9/2) (T. B. M. Meclisi S. Sayısı : 71) (Dağıtma tarihi : 30 . 5 . 1970)

9. — 27 Mayıs 1960 tarihinden evvelki bâzı bakanlar hakkında evvelce yapılan soruşturmanın yürütülmesi hakkında Başbakanlıktan iade olunan dosyalardan sonuçlandırılamıyan (5) dosya için kurulan Soruşturma Hazırlık Komisyonu raporu (9/2) (T. B. M. Meclisi S. Sayısı : 72) (Dağıtma tarihi : 30 . 5 . 1970)

10. — 27 Mayıs 1960 tarihinden evvelki bâzı bakanlar hakkında evvelce yapılan soruşturmanın yürütülmesi hakkında Başbakanlıktan iade olunan dosyalardan sonuçlandırılamıyan (5) dosya için kurulan Soruşturma Hazırlık Komisyonu raporu (9/2) (T. B. M. Meclisi S. Sayısı : 73) (Dağıtma tarihi : 30 . 5 . 1970)